

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 25 Aprilie st. v.

Revistă politică.

Sibiu, 25 Aprilie st. v.

Oamenii de încredere trimiși de alegătorii români drept delegați pentru conferința electorală convocată de comitetul central al partidului național român se află în Sibiu și se vor întruni astăzi în conferință. Mulți dintre dînșii au sosit numai cu trenul de astăzi, alții erau încă ieri aici și câțiva petrec de alaltăieri în Sibiu.

După impresiunea, pe care am primit-o din atitudinea oamenilor și din puținele discuțiuni amicale de până acum, cu actuala conferință se va începe un period nou în viața politică a Românilor din țările coroanei ungare.

Nu mai începe nici o îndoială, că rezultatele conferinței dela 1881 au fost mari și hotărâtoare. Programul comun stabilit în acea conferință drept basă pentru lucrarea solidară a tuturor Românilor din țările coroanei ungare e intrat astăzi în conștiința tuturor; îl admit chiar și aceia, pe care împregiurările nu-i iartă să-l susțină pe față, și îl susțin chiar și cei ce sunt acum câțiva ani îl admiteau numai, ca se nu se pună în conflict cu principiul de solidaritate.

Discuțiuni de principii nu vor pute deci să se producă în conferința acum întrunită, și schimbările, care s'ar pute cere în program, sînt de o importanță mai mult ori mai puțin numai teoretică, și vor fi admise fără multă discuțiune.

Spiritele sînt cu toate aceste cuprinse de o viuă nedumerire. Sentimentul general este, că partidul național român n'a executat cu destulă consecuență hotărârile luate în conferințele de până acum, fiindcă îi lipsia conducerea centrală și disciplina cuvenită. Și după impresiunea, pe care am primit-o până acum, toți oamenii sînt de acord, că trebuie să se stringă rîndurile și să se reorganizeze partidul pentru viitoarea campanie electorală.

Deși cu toții o vor aceasta, sînt mari greutățile ce vor trebui să se ivească.

Pentru ori-și-ce lucrare comună se cere un grad oare-care de iubire și de încredere reciprocă ori cel puțin ca fiescace din cei-ce au să lucreze împreună să aibă abnegațiunea personală de a nu face imposibilă întreținerea relațiilor cu ceilalți tovarăși de luptă. Căci între oameni, care nici măcar o „bună ziua“ nu-și dă, nu poate să existe nici o legătură. Ear' în partidul nostru adversarii nostri au isbutit să producă în timpul din urmă nise încordări pe cât de nefiresci, pe atât de compromițtoare pentru cei-ce se încapăținează în ele.

Sperăm cu toate aceste, că se va găsi în mijlocul partidului un spirit organizator, care va găsi forma spre a uni la o comună lucrare chiar și pe cei-ce nu par a voi cu nici un preț să pună umăr la umăr.

Căci este un nou rînd de oameni, care ese la actuala conferință în primul plan, și acest nou rînd de oameni va fi avînd ambițiunea de a dovedi chiar dintru început, că are destoinicia și educațiunea politică spre a duce mai departe lucrarea națională.

La ordinea zilei e, se vede, cestiunea ocupării Bosniei și Herțegovinei. La început se certase organul principelui de Bismarck, „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ cu vre-o câteva jurnale rusesi oficiale relativ la istoria acestei ocupațiuni, acum se amestecă în această și oficiioasele unguresci, și „Budapester Korrespondenz“ desminte în modul cel mai categoric afirmațiunile diarului „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“. „Austro-Ungaria“, se dă în desmințirea corespondenței oficiale, „nu s'a născut a ajunge și cu atât mai puțin a ajuns înaintea congresului de Berlin la o înțelegere sau învoială fie cu vre-un stat fie cu Rusia, în ceea-ce privește ocupațiunea Bosniei“.

Această controversă a făcut o impresiune cam penibilă în Austro-Ungaria, cu atât mai virtos, cu cât nimeni nu scie, de ce anume principele de Bismarck resuscită chiar acum această cestiune, care trecea deja de mult ca pusă la dosar și încâtva adormită. Se pare, că are să fie ceva mai mult decît o simplă desaprobară a politicii contelui Andrassy, a cărei operă este, precum se scie, ocupațiunea acelor provincii.

Despre propozițiunile ce le-a făcut Porții ambasadorul rusesc dl de Neli-doff în cestiunea bulgară, se vorbește, că mijlocul ce îl propune Rusia pentru vindecarea crizei bulgare e înainte de toate instituirea unui regent provisor, care ar ave misiunea de a forma un nou minister, de a escrie noue alegeri pentru marea Sobranie și de a se presenta la un moment potrivit pe sine însuși drept candidat de tron. Acest mod e cam original, dar' dacă este și destul de practic, e altă întrebare. Se vorbește deja, că Poarta nu e aplecată a se pune pe această basă pentru rezolvarea cestiunii bulgare.

Relativ la cele din urmă evenimente din insula Creta, primesc din Constantinopol „Pol. Korr.“ următorul raport: Tulburările se începură, când un locuitor mohamedan din Alican lîngă Canea fu ucis prin o descărcătură de pușcă și după-ce sub decursul înmormentării ace-luia se descărcară nise împușcături asupra duor creștini, care răniră pe acestia precum și alți trei creștini, cari au fost acusați c'ar fi ucis pe acel Mohamedan, fură arestați. În noaptea următoare se observă apoi o agitație oare-care în satul Daruț din apropierea Caneiei. Evenimentele aceste sînt lipsite de ori-ce caracter politic, și mulțumită auctorităților imperiale, liniștea e restabilită pe insula Creta.

Doi însemnați liberali din Engli-tera, fostul lord irlandez Carol Spencer și fostul ministru de externe, lordul Rosebery, au ținut acum de curînd nise cuvîntări extra-parlamentare contra politicii irlandeze a guvernului. Primul a ținut cuvîntarea într'un club liberal și radical din Londra, cel de al doilea în Glaskow. Spencer a accentuat de repeți-ori, că politica irlandeză a Gladstonienilor nu țintescă ca să rupă Irlanda. Nici arîndașii irlandezi, nici marea partidă constituțională ce stăpînescce politicesce țeara, nu doresc ruperea, deoarece-ce sciu prea bine, că Engli-tera nu va suferi o asemenea rupere. Lordul Rosebery a apărât politica lui Gladstone și a combătut bilul de represiune. Privitor la scisiunea liberalilor el declară, că față cu unionistii liberali partida lui Gladstone va fi îngăduitoare și îi va reprimi earăși când se vor reîn-țoarce recunoscînd că au greșit. Această răbdare va peri, însă când vor veni noile alegeri generale, atunci se va face o scisiune definitivă, totală și care va ține multă vreme.

Conferința electorală din Sibiu.

(Raport special al „Tribunei“.)

Delegații aleși pentru conferința electorală a partidului național român au sosit deja ieri în cea mai mare parte, ear' restul sosit cu trenul de azi dimineață.

Conform ordinei de zi publicate și de noi în numărul de ieri, aseară pe la 7 oare toți delegații, care se aflau ieri în Sibiu, conveniră la o cină comună în grădina „Hermann.“ Cu acest prilegiu presidential comitetului central, dl George Baritiu, bineventă pe delegații întruniți, ear' dl Dr. Vasile Lucaci mulțumi, dînd totodată expresiune venerațiunii generale față cu presidentul comitetului central electoral. Însuflește urări umară ambelor toaste. Membrii conferinței — în număr de circa 80 — își petrecură în cea mai bună dispoziție până către 11 oare.

Azi la 11 oare înainte de ameați se deschise la ședință a conferinței în sala societății „Gesellschaftshaus“.

La masa biroului ocupară loc: președintele comitetului central electoral George Baritiu, ear' în dreapta și stînga acestuia membrii comitetului V. Babeș, Dr. Rațiu, George Popu, Iuliu Coroian, Nicolae Cristea și Coriolan Bredicean.

La masa diaristilor ședea raportorii diarelor „Neue Freie Presse“, „Romänische Revue“, „Nemzet“, „Budapesti Hir-lap“, „Sieb-Deutsches Tageblatt“, „Hermannstädter Zeitung“, „Gazeta Transilvaniei“, „Telegraful Român“ și „Tribuna“.

În calitate de comisar de poliție era de față Iosif Drotleff, directorul poliției din Sibiu.

Presidential comitetului central electoral dl George Baritiu deschise ședința prin următorul discurs:

„Onorabili delegați ai colegiilor electorale!“

„Comitetul ales de către conferința din Iunie 1884 cu scopul principal de a priveghia asupra modului, cum se aplică în faptă articolii legii electorale XXXIII din 1874, în urmarea tristetelor experiențe, pe care le făcuse el în acea sferă a sa de activitate până la sfîșul anului trecut, a deliberat de repeți-ori în sinul seu asupra întrebării, dacă sub presiunea grea a sistemului actual dominant mai este consult și mai folosește ceva, ca comitetul să mai ceară încă și acest sacrificiu dela atîți bărbați fruntași, membri ai colegiilor electorale, în care locuesce în mase compacte mult popor de naționalitate românească.“

„În fine temeiurile pentru necesitatea convocării unei conferințe electorale noue au precum-pînit așa de mult, încât față cu acelea au dispărut ori-care alți scrupoli și alte îndoeli. Ca cetățeni ai statului sub actuala sistemă nici decum nu ne putem bucura de libertatea adevărată înăscută omului, dară cu atât mai mult simțim în sufețele noastre dorința ferbinte, de a ne folosi și noi de aceeași.“

„Statul acesta nici până astăzi nu are lege de întruniri; ori-ce întrunire depinde numai dela potestatea discreționară a unui ministru, dela câte o instrucțiune efemeră de ale sale. Excepțiune se face numai cu întrunirile electorale, însă și atunci obvin casuri, în care prefectii urmează cu ele ca în comitatele Hont, Tîrnava-mare, Selagiu ș. a. în 1884.“

„În situațiunea prezentă, între împregiurările, în care se află statul întreg și cu el poporul nostru ca parte constitutivă importantă a lui, chiar dacă nu ar fi alegerile dietale la ușă, comitetul reflectănd la informațiunile culesse în periodul de trei ani, se simția tot mai mult agitat de dorul unei întruniri a bărbaților de naționalitatea noastră, cari cu știința și cu bogata lor experiență sînt în stare de a revêrsa lumină preste situațiune și prin aceasta a fi de folos poporului nostru și patriei comune. Nu ne facem ilusii, scim înainte cum vor fi aprețiate de către adversarii nostri naționali și politici opiniunile și verdictele D-Voastre, aceasta însă nu are să descurăgieze pe nici unul din noi. *Alios nos vidimus ventos, alios prope-cimus animis pro cellas, alios independentibus tempestatibus non cessimus.* Milenaria este viața poporului nostru și el va persevera.“

„Sînt momente solemne acestea, în care ne revedem, domnilor; de aceea Vă și salutăm din toată inima și cu toată aceeașă patriotică nu numai ca pe reprezentanții partidei noastre naționale, ci și ca pe adevărații fii ai patriei, cari nu schimbăți cu nimeni iubirea Voastră, către patria comună, nici credința neclătită în mii de casuri probată către Tron și stima sinceră către popoarele conlocuitoare în statul acesta poliglot.“

„Scopul acestei conferințe fusese precizat în convocarea din 17 Aprilie prin următorii termi-ni: „A se pune din nou în discuțiune serioasă și calmă ținuta ulterioară a partidei noastre față cu alegerile dietale“.“

„Sau dacă voii să definim în termi-ni și mai practici problema ce ne stă înainte spre deslegare, să o formulăm în cuvintele: „Revi-siunea programei noastre naționale“, votată la 1881 în unanimitate, pusă la 1884 din nou în discuțiune de două zile și apoi fără schim-bare votată earăși în unanimitate.“

„Programa partidei noastre compusă din nouă puncte, explicată și cernută cum am dăce din toate punctele de vedere se află publicată atît în memorialul din 1882 și în corpurile actelor conferinței din 1884, cât și în toate diarele noastre naționale, care o îmbrățișaseră din convicțiune și devotament, prin urmare trebuie să presupunem, că aceea este cunoscută și întipărită în memoria tuturor căpi țin cu credință la dînsa. Deci conferința nu are decît să o iee în discuțiune după-cum va afla mai înțelepțesce cu cale adevă sau de-a dreptul în ședință plenară, sau transpunîndu-o mai întăiu la o comisiune ad hoc.“

„Mie îmi vine să cred, că la ori-care din aceste două modalități, conferința are să se întrebe înainte de toate, dacă va fi dispărut sau nu acea mulțime a cauzelor de gravitate extraordinară, care au convins și silit pe două conferințe electorale una după alta, ca să formuleze și să adoapte această programă și nu alta; căci dacă cumva cunoscutele cauze, respective asupra, nelegiuri și goane vor fi încetat sau toate sau în parte, atunci ar urma, firesce, ca să pășim la modifi-carea programei în parte sau în toate punctele sale. Eară dacă D-Voastre veți afla după o cer-cetare minuțioasă, că acele cauze, al căror pro-duct este ținuta noastră de până acum, necum să dispară vre-una din ele, dară de trei ani în-coace s'au mai adaus cu altele tot așa de grave sau și mai înverșunate, atunci 'mi-se pare mie, că soluțiunea problemei ce Vă stă dinainte devine mai dificilă.“

„În dorința de a ușura consultarea D-Voastre și a câștiga din timpul prețios, comitetul Vă cheamă aci spre luarea aminte la discursul, cu care antecesorul meu pe acest scaun, onor. domn Partenie Cosma deschisese conferința din Iunie 1884. În-tr'un stil pe cât de plastic, pe atât de veridic a enunțat domnia-sa cu acea ocaziune vre-o unsprezece casuri de asupra și călcări de legi, dintre care chiar și numai jumătate ar fi fost prea de ajuns, ca ele să impună conferinței de atunci îndatorirea de a vota des numita programă sub pedeapsă de a fi judecați în cazul contrar de către toate popoarele libere din Europa, că numai poporul român din monarhia austro-ungurească nu ar merita, decum drepturi naționale și usul limbei proprii, ci nici măcar libertate individuală. Dar' scopul unui discurs de deschidere al ședin-țelor nefind nici odată a tracta pe larg o cestiune pusă la ordinea zilei, discuțiunea meritorie se concentrase atunci în discursul eminentului nostru orator al dlui Vincențiu Babeș, în care anume dela pag. 57 înainte asupra și violarea legilor este ilustrată și probată cu exemple și casuri autentice scoase din acte publice ale timpului de față, acte de acelea, pentru care un ministru în staturi civilisate ar fi provocat a se retrage.“

„Binevoii, d-nilor delegați, a examina din nou toate năpăstuirile enunțate la timpul seu de către acești doi bărbați distinși ai națiunii noastre, pentru-ca tot D-Voastre să le întregiți cu altele apărute în cei trei ani din urmă cunoscut nouă tuturor, nu numai din diarele noastre politice, care își împlinesc misiunea grea cu zel storcător de puteri, dară și din experiența proprie a fiecăruia dintre noi. Comitetul este

totodată convins, că D-Voastre țineți minte foarte bine acea serie lungă de abuzuri electorale ne-audite în staturi civilisate, câte s-au petrecut în toate perioadele și mai deaproape la alegerile dietale din Iunie 1884, eară după-ce însuși dl ministru-president declară mai deunăzi în comisiunea dietală ocupată cu proiectul de lege relativ la abuzurile electorale, că acelea nici odată nu se vor pute extermina din statul acesta, judecați singuri, care poate fi rezultatul încordărilor noastre de a ne apăra și feri pe alegătorii noștri de acea gangrenă politică mult mai periculoasă decât este cea fizică, pe cât timp în toate perioadele electorale corupțiunea multiformă a jucat mai preste tot rola principală.

„În 16 §§-i din cap VI al legii electorale XXXIII dela 1874 sînt prevădute o mulțime de pedepse grele îndreptate contra abuzurilor electorale și anume în bani dela 200 treptat până la 1000 și 2000 fl. v. a. și cu închisoare dela 3 luni până la 2 și 3 ani de zile; întrebați însă, că din miile de călcători ai legii electorale, câți au fost dați în judecată și câți pedepsiți?

„În §. 97 se dictează pedeapsa pierderii dreptului electoral pe trei ani, închisoare pe 6 luni, în bani una mie fl. v. a. contra tuturor acelor, cari oaspetă pe alegători cu mîncări și beuturi, precum și contra celor ce primesc acele ospătări. Dar' apoi tot acea lege în § 104 permite festivități de partide sub simpla condițiune, ca întreprinderii acelor să le anunțe cu o zi mai înainte la auctoritatea locală. De aci încolo este cunoscut la țeara întreagă, că chiar și festivități de acelea costă pe candidați, care după cîtă partidă va fi avînd, sute și mii de florini aruncați în baltă, de unde apoi a și urmat ruina multor familii, sinucideri, dueluri, ajungere în casa nebulilor. Cunoaștem însă cu toții și casuri de acelea, unde alegerile costă dela 10 mii până la 50 mii și mai mult.

„Ori-cînd ni se întîmplă ca să împărțăm la bărbații politici din Europa-apuseană monstruosități de acestea din statul Ungariei, ni se răspunde dînd din umeri: Așa este, domnilor; aflați însă, că sistema parlamentarismului poate să fie bună și folositoare numai pentru popoare foarte bogate, a căror industrie și comerț universal varsă pe fiecare an miliarde în lădile lor ferecate; popoarele sărace de bani, precum sînt de regulă cele agricole cu o prea puțină educațiune politică, se nu se mire, dacă aristocrația lor feudală unită strîns cu plutocrația fac cel mai urit abuz de cuvîntul democrație și își bat joc de aceasta. Singurul antidot contra unor nelegiuiri ca acestea este, ca și popoarele agricole să învețe a munci cu spor cît se poate mai mare, a câștiga cît mai mult, a strînge și pune bine, cel mai puțin a treia parte din câștigul curat de preste an. Numai sub aceste condițiuni se vor pute măsura dinsele în sistema parlamentară ca plutocrația. În cas contrar popoarele agricole sînt și rămîn șerbitorile altora. Seurt și lămurit: Viața constituțională, așa precum funcționează ea și în Ungaria de ani douăzeci încoace, adecă foarte rău aplicată, costă sume exorbitante nu numai pe stat, ci și pe cetățenii lui căpi au pasiune sau interes de a juca rolă în politica militantă.

„Au toată dreptatea Europeanii cînd ne reflectează la parlamente de acestea, din care spiritul creștinismului a dispărut și darvinismul, adecă dreptul celui mai tare 'i-a ocupat locul, ear' Mamon domină preste suflete. De aici însă nici decum nu urmează, ca tocmai Ungaria ca țeară agricolă și totodată poliglotă să imiteze tot ce este mai de condamnat în alte părți. Sînt și țeri de acelea, unde alegerile cumpărate cu bani s'au exterminat din rădăcină și chiar încercări de acelea sînt înferate cu infamie.

„Mi-am ținut de datorie frățească și patriotică a comunica doctrinele acestea concetățenilor mei de stat acum la apusul zilelor mele, cînd trebuie să-mi consider restul vieții numai ca o grație a cerului.

„Despre activitatea comitetului dezvoltată între greutăți cu totul neașteptate în acești trei ani ne vom permite a vă informa pre cît se poate în detail prin raport separat.

„Într-aceea declar ședința deschisă și rog, ca să binevoască a pași la constituirea sa provisorie“.

Discursul fu mai de multe ori întrerupt prin exclamări de „Așa este!“ „Să trăască!“ ear' la fine urmat de frenetice strigări de „Să trăască!“

Urmînd la ordinea zilei constituirea biroului provisor, la propunerea delegatului Petru Truția conferința alege cu aclamațiune de president pe dl George Barițiu, ear' de notari pe dnii Dr. Vasile Lucaciu și Dr. Ioan Mihu.

Raportul comitetului central îl ceti dl Coriolan Bredicean. *)

*) Din cauza lipsei de spațiu raportul îl vom publica în numărul viitor.

Red. „Tribunei“.

După aceste Petru Truția propuse alegerea unei comisii verificatoare. Dar' înainte de a procedea la aceasta, președintele dl George Barițiu rugă pe domnii delegați a-și prezenta literale credenționale, ceea-ce se și întîmplă în decurs de vre-o câteva minute.

Tot la propunerea lui Truția, se constituie comisiunea verificatoare în următorul mod: Emanuel Ungurian, Nechita, Simionas, Dr. Aurel Isacu și Iosif Crișan.

După aceste se suspînse ședința pe vre-o câteva minute, ear' comisiunea verificatoare se retrase pentru a procedea la examinarea actelor credenționale ale delegaților.

În acest restimp sosiră la adresa biroului următoarele depeșe de aderență și felicitare: Dela George Lazar din Timișoara; dela Români din Deva și giur, dela Români din cercul Orăștiei și dela Români Selăgeni.

Redeschidîndu-se ședința la 1½ oare, referentul comisii verificatoare Iosif Crișan propuse spre verificare și conferința verifică pe următorii delegați: Cercul Silvaniei: Simion Orosz, Ieronim Barițiu; Sasca-Rittburg: Ioan Roșiu; Sasca și Vinga: V. Babeș; Seini: Alexiu Berinde, I. Ghibu și Dr. Crișan; Banat-Comloș: V. Babeș; Hațeg: Ioan Rațiu, George Ciuciu, M. Bontescu și I. Muntean; Turda: Dr. I. Rațiu, George Barițiu; Baia-de-Criș: V. Demian, P. Truția și supl. Alexandru Moldovan; Baia-mare: Dr. Daniil Popovici Barcianu, Dr. Vasiliu Lucaci; Uioara: I. V. Russu, Aurel Popa, Dr. I. Nemeș; Făgăraș: Br. Ursu, Stanciu, căpitan, Dr. Alexandru Micu, Ilariu Duvlea, Iuliu Dan, Dr. Motoc; Cluj: Dr. A. Isacu, Gavril Pop, I. Corioian, Tulu Roșescu; Gelău: Vas. Almășan, Gavril Pop, Basiliu Podoabă; Huedin: Anania Pop, Vasiliu Poruțiu; Cristian: Alexandru Leb, Nicolae Cristea; Sibiu-cetate: Georgiu Barițiu, Ioan Slavici, Dimitrie Comșa, Dr. Aurel Brote; Arad: Dr. Aurel Suciu, Dr. Nicolau Oncu, Antoniu Palladi, V. Ignat; Blaj: Lud. Csato și V. Oltean; Tășnad: Andrei Cosma, Stefan Cucu; Codlea: Iosif Comanescu; Zelău: Dr. I. Nichita, Simeon Marineas, Teodor Simoca, Alexandru Vicașiu; Ludos: Basiliu Munteanu, Romul Orbean; Ighii: Simon, Alexandru Danciu, Nic. Florescu; Rășnov: Vesiliu Proca; Hunedoara: Francisc Hossu-Longin, Nicolau Munteanu; Vințu-de-sus: Petru Iacobescu, Iuliu Vlăduț; Cisădie: Eugen Brote, Simeon Popescu; Ileanda: Dr. Teodor Mihali, Ioan Slavici; Dej: Aug. Muntean, Remus Roșca; Beclean: Nicolau F. Negruțiu, Simeon Popanu; Pecica: Dr. Georgiu Popa, Dr. Dim. Magdu; Brașov: Ghiță Pop, Dr. A. Murășan; Șomcuta-mare: Andrei Madan; Năsăud: Simeon Monda, Mihail Făgărașan; Bistrița: Gavril Manu și Daniil Lica; Orăștie: Ioan Mihu; Ocna-Sibiiului: Ioan Vințel, Ioan Muntean; Teaca: Ludovic Simon, Georgiu Barițiu; Alba-Iulia: Ioan Mărginean, Nicolae Barbu; Aradul-nou: Vasiliu Papp, Ioan Popa; Dobra: Avram Păcurariu, Romul Crainic; Abrud: Alexandru Filip, Iosif Crișan; Șimleu-Silvaniei: Georgiu Popa, Dimitriu Suciu; Dioșie: Florian Cocian, Dumitru Suciu; Deva: Ioan Papiu; Trăscău: Romul Furdui, Dr. Basiliu Preda, Bocșa-română: Dr. C. Diaconovich; C. Bredicean, Caransebeș: Ioan Iuonaș; Lugoj: Cor. Brediceanu, Fabiu Rezeiu; Chișineu: Dr. Antonescu, Alois Popoviciu; Săcele: Alexiu Verzea; Dieș-Szt. Martin: Ioan Horja, Vasiliu Zăhan; Bălăușer: Iacob Macavei, Simion Căluțiu; Reghin-Ghernesseg: Basiliu Rațiu, Galacteon Șagău, Mih. Orbonas, Patriciu Barbu; Cojocna: Ioan Simionas; Receaș: Em. Ungureanu; Oravița: Andrei Ghidui, Elie Trăilă; Lăpușul-unguresc: Aug. Nicoară; Vințu-de-jos: Septimiu Albini și Victor Tordășan.

Cu totul sînt 69 cercuri reprezentate.

Conform programului urmă la ordinea zilei constituirea definitivă a biroului. La propunerea delegatului P. Truția se aleseră: de presidenti George Barițiu, Vincențiu Babeș și Dr. Ioan Rațiu, ear' de notari; Dr. Aurel Isacu, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Ioan Mihu și Dr. N. Oncu.

Delegatul P. Truția propuse apoi de membri în comisiunea de 30, ear' conferința alege pe următorii delegați: George Popa, Nicolau Cristea, Iuliu Corioian, Coriolan Bredicean, Dr. Aurel Murășan, Ioan Slavici, Dr. Cornel Diaconovici, Emanuel Ungurean, Simionas, Nechita, N. F. Negruțiu, Alex. Micu, Patriciu Barbu, Simion Căluțiu, Voina, Macavei, Eugen Brote, Ios. Crișan, I. Papiu, Ionaș, Lica, Filip, P. Truța, Csato, Medan, Ghiță Pop, Dr. G. Pop, Andrei Cosma, I. Podoabă și Aug. Muntean.

După-ce se ceti regulamentul pentru afacerile conferinței, se ridică ședința la 2 oare d. a., anunțându-se cea proximă pe mîne la 10 oare înainte de ameați. La ordinea zilei raportul comisii de 30.

Din Năsăud.

(Urmare din nrul 91.)

ad. 2. Lăsînd pe dl Ciocan, se apucă de „Reuniunea Mariană“, ai cărei membri sînt, afară de toți învătătorii acestui ținut, mulți dintre profesorii gimn., mulți dintre preoți și alți cărturari. Toți aceștia însă sînt nise nemernici, oameni de rea creștere, pentru-că nu au pus în fruntea lor pe dl Vasile Petri; ei în nemernicia lor au cutezat a pune la înființarea Reuniunii pe dl prof. Max. Pop, ear' mai târziu pe dl vicar Gregoriu Moisil, care este deodată și inspector scol. gr.-cat. din vicariat. Dacă dl „oaspe“ a aflat de bine a trage de guler această cauză în publicitate, este necesitate de a mă ocupa de ea, deși cu părere de rău mă ocup cu de acestea, unde se tractează de persoane. Prin aceasta rău serviciu 'i-a făcut d-lui Petri.

Dl „oaspe“ își aroagă cu o cutezare rară dreptul de a numi în o foaie publică serioasă pe dl Petri de cel dintăiu dascăl, o putere pedagogică cum arare-ori aflăm și la alte popoare. Mărturisesc, că mie numai o mîndrie națională 'mi-ar cauza, dacă în adevăr m'aș afla în fericita poziție de a mă pute fali cu dl Petri în acest înțeles. Dar' dacă cineva voiesce cu seriozitate să iee sarcina de a cualifica pe oameni în de ale pedagogiei și dacă voesce să investească pe cineva cu un nume atât de mult dicător, trebuie să o dovedească aceasta prin fapte, prin reforme introduse de respectivul pe terenul pedagogic, aprețiate și recunoscute de atari după o severă censurare prin oameni competenți.

Altecum eu cred, că nu aci este locul potrivit de a discuta despre teme de natura aceasta.

Dacă dl „oaspe“ recunoaște în dl Petri o putere pedagogică atât de rară, nu voiesc să-i stric gustul; mă rog numai, ca în schimb să-mi conceadă și mie o plăcere și anume de a nu recunoaște în dl Petri aceea ce recunoaște d-sa, ci numai pe un om ca toți oamenii, un om cu păcate ca și alții, dar' deodată și cu oarecari merite pe terenul literaturii didactice, prin scrieri bune, însă de puțină originalitate, de cari bărbați meritați pe acest teren nu este el singur, ci mai avem încă mulți în literatura românească.

Nu mă pot uni cu dl „oaspe“ în recunoașterea epitetului de o putere așa extraordinară pedagogică, chiar din motivul slăbiciunilor, a căror posibilitate o admite și o recunoaște însuși dl „oaspe“. Insușirile specificate de dl oaspe că e posibil să le aibă dl Petri precum: rău, foarte reuțăcios, extravagant, ambițios, îndărătnic, stau în evidentă contradicție cu conceptul de bun pedagog, adecă de bun crescător. Unui bun crescător nu-i este iertat să aibă nici una, necum toate relele însușiri specificate mai sus, pentru-că un om cu rele însușiri nu poate să producă decăt o rea creștere și un om cu rele însușiri nu poate să fie decăt un rău crescător, un rău pedagog.

Dar' să admitem și aceasta, că dl Petri este în adevăr o autoritate de calibrul cum o recunoaște dl „oaspe“, nici în acest cas nu se poate justifica imputarea ce se face reuniunii, pentru-că nu 'i-a pus în capul ei, de președinte.

În toată lumea este praxa, că de președinte sau conducător la ori-ce societate se aleg acei bărbați, cari au dovedit și dovedesc interesare de resp. societate, cari prelîngă aceea ce se bucură în afară de oare-care trecere, dar' se bucură de stimă și încredere generală și cu care te poți înțelege ca oamenii în ori-ce afaceri. Un președinte trebuie să fie om cu tact, cu obiectivitate și cu moderațiune.

Apoi cine este de vină, dacă dl Petri aceste însușiri nu le are față cu reuniunea. Cumcă reuniunea a arătat destulă stimă față cu dl Petri, o dovedesc faptul, că chiar la începutul ei 'i-a ales membru onorar, o cinste, care la puțini oameni s'a dat până acum. Dar' în schimb cu ce s'a arătat dl Petri față cu reuniunea? ce merite 'și-a făcut pentru reuniune, încât să se facă pretensiunea a se pune în fruntea ei? cu nimica! Actele reuniunii sînt mute față cu dl Petri.

Altecum nealegerea dlui Petri de președinte este un vedit testimoniu chiar despre autoritatea d-sale de mare pedagog. O mare parte dintre membrii reuniunii, între cari cei mai veterani și mai de influență, precum învătătorii dela scoala normală din Năsăud, Monor, dela cele triviale din Georgiu, Zagra și Telciu au fost de-a rîndul discipuli de ai dlui Petri, care prin urmare îl cunosc mai bine ca alții. Dacă nici discipuli d-sale nu au atîta stimă și încredere față cu profesorul lor, dela care au trebuit să învețe a se

deprinde în aceste virtuți, apoi ce se aștepte dela alții, care nu 'i-au fost discipuli?

Încrederea însă nu se poate forța, nici comanda, ci numai a se câștiga. Modul cum se câștigă, este o afacere ce privește pe fiecare, care voiesc să se bucure de încrederea altora.

Ultima imputare ce se face „Reuniunii Mariană“ este, că dl Petri se lasă a se ocupa cu alte funcțiuni. Unde dai și unde creapă. Nu pentru postul de președinte al reuniunii se face această imputare, pentru-că după acesta nu are nici un beneficiu. Imputarea este ținută aiurea și la alte adrese.

În Năsăud în adevăr se află multe funcțiuni, pe care dl Petri ca om disponibil, le-ar pute ocupa, dar' ce să-i faci, dacă nu este omul de a te pute înțelege. Frumoasă funcțiune a avut d-sa în Sibiu la scoalele grănițeresci din fostul reg. I chiar în specialitatea d-sale, dar' n'a stăpânit-o mult, din ce cauză, va fi sciind mai bine dl baron Ursu și cei interesați dela acele scoli. După-ce a venit în Năsăud, unii din prietenii d-sale au început a propaga idea de a se crea pentru dl Petri un post de inspector la scoalele din vicariat, ceea-ce ar fi succes, însă n'a trebuit să treacă mult ca cei competenți să se convingă, că cu d-sa nu te poți fericii.

Dar' în cele din urmă, dacă un membru din o societate are însușiri nefericite, încât nu poți să te înțelegi cu el ca cu alți oameni, dacă cineva trăiesce în regiuni atât de înalte, încât oamenii de rînd nu se pot înălța acolo și dacă cineva suferă de boala idiosincrasiei, numai doară nu se poate învinui pentru acestea resp. societate! Este dureros, că se forțează ca să se discute în publicitate despre fenomene de acestea, dar' n'ai ce face cînd vezi că se află oameni, cari au cutezarea a pretinde, ca corporațiuni întregi, ba o societate întreagă să se acomodeze după capriciile lor. (Va urma.)

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Arad, 2 Maiu 1887.

Nici la un popor din țeară nu e atât de dezvoltat simțul religios ca și la poporul românesc. Pe cînd celelalte biserici surori au să se lupte cu ireligiozitatea ce creează atâtea utopii sociale cîte păcate omenesci sînt: biserica română, din mila lui Dumnezeu și din virtutea poporului nostru, nu cunoaște decăt o nobilă emulațiune a membrilor ei întru ridicarea mării și înfloririi ei.

Vehiculul acestei uniri în credință este pietatea față cu acea cetate sfîntă, care în timpuri grele ne-a susținut individualitatea națională, cu toate aviturile ei: limbă și moravuri și virtuți. De aici provine jalusia noastră pe păstrarea sfințeniei ei, care are menițiunea de a fi și de aici înainte purtătoarea destinului nostru.

Această pietate față cu biserica o extindem și asupra păstorilor ei, o cultivăm în pruncii noștri ca și o sacră moștenire, ca să nu se stingă candelă credinței de pe vetrele noastre familiare, ci mai virtos lumina lui Christos să le lumineze „prin glasul păstorului celui bun“.

Câtă bucurie am simțit la venirea Părintelui episcop Mețian la Arad; ce diuă triumfală a fost pentru noi instalarea unui episcop român în Arad, os din oasele noastre și sânge din sângele nostru; cum ne ridica rostul captaiților sale benevolente. Și apoi, cînd acest netăgăduit spirit organizator ne-a chemat la lucrul reorganizării noastre culturale și economice, am alergat mic cu mare întru spriginul seu moral și material, fiecare după putințele sale, și începeam a visa de o nouă eră de aur. Părintele episcop Mețian era sîrbătorit *urbi et orbi*. Toată suflarea 'i-se închina lui.

Și cînd ne-am trezit din acel vis de aur, am cunoscut în creațiunile sale jocul unei bizare grandomanii.

Ne-am împăca și cu aceasta, căci mărirea episcopului nostru este și mărirea noastră, dacă interesele bisericii 'i-ar servi de obiect al mării sale. Atunci însă, cînd se aservește biserica patimilor omenesci și se folosește drept obiect al evoluțiunilor lor destructive, dic, atunci poate deveni cineva „mare“, dar' nu în sens etic.

Sîntem fii sufletesci ai Preasfinției Sale, dar' sîntem și oameni cu inimă și minte liber cugetătoare. Cu fiască dragoste 'i-am oferit și inima și mintea întru promovarea operei sale pastorale, ni se cere însă un singur lucru: supunere, necondiționată supunere; ni se cere adecă să ne desbrăcăm de chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care, chiar după percepțiile bisericii, ridică pe om peste ființele cuvîntătoare, face om pe om.

Și aici nu ne putem uni cu Preasfinția Sa. Nu putem anume să identificăm vocea bisericii, căreia necondiționat ne închinăm, cu autocrata

sa voință, precum cu știință ori necunoștință a pretins-o aceasta într'unul din sinoadele trecute: Episcopul stă preste sinod, dise dinsul, ceea-ce va să dică: Episcopul e biserica, și nu putem admite această aservire a bisericii nici din punct de vedere doctrinal, nici din punct de vedere practic.

Dar' nu trecem la discuțiuni teologice. Este o nefericire pentru noi aceasta antitesă ce ne înfrâncă, dar' ar fi și mai mare nefericire pentru biserică, dacă nu s'ar afla în sinul ei oameni conșcui de sfințenia și integritatea ei, care au curajul opozițiilor lor.

Lupta însă este neegală. Când sub aureola mitrei episcopesci într-o parte lucrurile se mistifică, persoanele se insinuă și apoi într-o mână cu ademeniri, ear' în alta cu pară de foc răsunătoare până în al șaptelea neam se pune în cumpănă existența oamenilor pentru snalta voință, ear' în ceaaltă parte categoric se susține dreptatea și adevărul obiectiv numai cu puterea cuvântului; atunci e explicat terorismul, de care sînt cuprinși împiegații bisericesci, este explicat, pentru-ce nu poate liber respira adevărul și dreptatea, și este explicat, pentru-ce a rămas Părintele episcop Mețian încungurât numai de nise existențe cum e dl Dessean, de al cărui nume e împreună urgia Aradului și dl Bonts, campion în tabăra șovinismului maghiar ce tinde a surpa biserica și limba noastră.

Cu penelul acestei măiestrite forțe majore astăzi se zugrăvesc pentru lume icoana mulțumirii și prosperării, pre când în această organizație zace germinul disoluției noastre, nepenetrabil nici de Ture, nici de Leas, nici de Ungur, trebuie să se surpe de sine prin sguduirea temelilor sale morale.

Am înființat fonduri — și ele par a fi private de fonduri de dispoziție; am înființat seminari, și în locul Minervei vedem Pandora sălășluită într'insul; am înființat școli rurale, și frecuența e în decadență; cu un cuvânt, tot am dat ce ni s'a cerut, și totul s'a absorbit în neșafiosul egoism.

Abstau dela ilustrațiunea detaliată a acestor anomalii, căci nu voi să absorb dintr'una păharul desamăgirii și să rămânem în mijlocul strimtoririi noastre externe despoiați și de ultima speranță a mângâierii.

Inregistrăm însă o nouă fasă în viața noastră socială: scisiunea ei sub egida confesionalismului.

S'a întemplat anume la anul 1884, când la inițiativa Doamnei Letiția Oncu, fiica valorosului premergător al cultului nostru național Dr. Hodoș și nepoata povățuitorului Românilor în timpurile cele viforoase Balint, inspirată și de sentimentele moștenite din casa părintească, s'au întrunit damele române din Arad, fără deosebire de confesiune, pentru înființarea „Reuniunii femeilor române din Arad și provincii” cu scop de a întemeia o școală de fete în Arad.

Și ca să asigure caracterul românesc al acestei școli contra eventualelor ingerențe străine au decretat-o de confesională și au dedicat-o patronajului consistorului gr.-or. din Arad, ca să se bucure de drepturile scoalelor noastre confesionale, rezervându-și damele singurului drept, de a contribui cu obolul lor la ridicarea cultului femeii române, — o nobilă ambițiune, ce ne ridică, căci într'însa vedem, că viuă este încă virtutea femeii române.

Adunarea generală din 29 Martie 1884 însărcinează apoi un comitet cu „exoperarea întăririi statutelor și apoi constituirea definitivă a Reuniunii”. Acesta este singurul mandat ce l-a primit comitetul dela adunarea generală a Reuniunii.

Acest comitet însă la stăruința dlui Dessean în loc de e umbla după aprobarea legală la guvern, se adresează către consistorul din Arad „să binevoască — acesta — a adopta și a întări statutele Reuniunii” în cadrul autonomiei sale. Ear' consistorul simțindu-și însuși incompetența și trecerea cadrului autonomiei sale, prin hârtia de sub Nr. 3819/1884 le remite cu îndrumarea, ca „mai nainte să-și câștige Reuniunea recunoșterea din partea regimului de stat, — avîndu-se apoi cu acea parte ce se referă la înființarea și administrarea școlii să o aducă la consistor după pomenita recunoșterea”. Și statutele s'au subșternut la guvern în 20 Ianuarie 1885 spre aprobare.

În sfîrșit, după o lungă trăgănare de doi ani și mai bine, suse statutele aprobate de guvern. Avea numai să se convoace adunarea generală constituantă și apoi în sensul pomenitei hârtii consistoriale cu partea ce se referă la școală, să se întoarcă către consistor pentru regularea raportului dintre școală și consistor.

Dl Dessean însă ca bărbat de încredere cu trei dame în comitetul interinial, elaborează un supplement din statute, sau mai bine zis, un statut preste statute, prin care porecesce

însași Reuniunea de o „corporațiune culturală confesională gr.-or. română sub autoritatea bisericeii ortodoxe române”, din care, firesc, sînt excluse damele de altă confesiune. Este exclusă chiar inițiativa și crearea acestei instituțiuni, Doamna Letiția Oncu, care este gr.-cat. și prin ale cărei stăruințe s'a adunat deja un capital de 2500 fl., i-se deneagă dinsei, ficei lui Hodoș și a numeroaselor sale coreligionare, unite în cugetele și simțirile lor românesce cu noi mai presus de velleitățile confesionale, dic, li-se deneagă dreptul de a sucurge ca Române la cultura femeii române. Și cine le deneagă acest drept? Dl I. P. Dessean.

Patima hazardază chestia confesională pentru spargerea unității noastre naționale, astăzi când ochi deschiși pândesc la distrugerea ei. Biserica, care și pe păgâni îi cheamă la sinul ei mîntuitor, alungă pe frații ce vor să o spriginească în misiunea sa culturală.

Reuniunea, în virtutea dreptului public dela stat, există de sine independentă de consistor, ca și o instituțiune națională românească fără caracter confesional. Numai școala a pus-o sub scutul bisericeii. Și consistorul violează statutele, drepturile Reuniunii și ale fiitorilor ei membri, legea și bunăcuvința atunci, când se ingerează în afacerile interne ale Reuniunii; atunci, când contra statutelor aprobate, care dică „comitetul face și subșterne adunării generale pentru decidera proiectele referitoare la toate afacerile ce privesc scopul Reuniunii”; fără ascultarea adunării generale întră chiar cu o fracțiune din comitetul interinial în negocieri înainte de constituirea Reuniunii, ca să o înzestreze pe aceasta cu atributul confesionalității și să-i abroage drepturile garantate prin statute. Anume suplinimentul înzestrează toate drepturile Reuniunii și ale adunării generale consistorului și comisariatului său, până și presiul il dă aceluși comisariat, de care habar nu este în statute, ear' onorabilele dame confesionale rămân, cu permisiunea expresiei, un *pictus masculus*, simple colectante pentru usurpătorii drepturilor sale.

Consistorul și sinodul eparchial au sancționat această injurie. Fulminantele informațiuni presidiale mascate de năluca confesionalismului au plecat capetele venerabile patimei, și s'a tras o adîncă brazdă de discordie în trupul nostru național.

Zadarnică a rămas propunerea comisiei organizatoarea pentru reîncăierarea acestui nefericit regulament; zadarnice au rămas cuvintele lui Babeș, Rotariu, Oncu, sigur tot atât de ortodoxi ca și dl Dessean și Bonts, protestele și incriminarea ilegalității sus și tare contra acestei violențe; — sateliții Dessean-Bonts în slava simțimintelor lor religioase naționale și-au apărut fătul în modul lor, apoi s'a încheiat discuția prin votare, va să dică prin forță, și astfel și cuvîntul li s'au luat cu forța celor ce s'au mai insinuat la discuțiune.

S'a pus apoi la cale aparatul de votare. Și au votat pentru îndrumarea comitetului la constituire legală: Zenovie Mocioni, Vincențiu Babeș, Pavel Rotariu, Nicolae Zigre, Dr. Georgiu Popa, Vasiliu Mangra și Dr. Nicolae Oncu. Numele lor ajunge pentru sfințenia cauzei apărâtă de dinșii contra Dessean-Bonts.

Și aceste toate s'au întemplat în numele bisericeii.

Speranța.

Cronică.

Numiri. Ministrul reg. ung. de culte și instrucție publică a întărit definitiv în posturile lor de până acum: pe Paul Bardócz, învățător-dirigent și pe Ileana Hunth, învățătoare ordinară la școala de stat din Cehul-Selagiului. — Concepiștul de poliție din Viena Andreiu Bocance, Român din Bucovina, a fost numit comisar de poliție în Viena, și dl George Botușan, adjuncat la visteria c. r. din Cerneavu a fost numit secretar al districtului Suceava.

Înaintări în clerul gr.-catolic. Maiestatea Sa a aprobat promovarea următorilor canonici gr.-cat. ai dieceei Gherlei: a lui Stefan Bilt, până acum canonic-custode, la gradul de canonic-lector; a lui Mihail Șerban, până acum canonic-scolastic, de canonic-custode; a lui Dimitrie Coroian, până acum canonic-cancelar, de canonic-scolastic; a lui Ladislau Pap, până acum canonic-prebendat, de canonic-cancelar; ear' profesorul de teologie Eusebiu Cartice i-a încredințat postul de canonic-prebendat.

Raportori economici. Ministrul reg. ung. de agricultură, industrie și comerț a numit de raportori economici: pentru cercul Vințului-de-sus (cotton Turda-Arieș): pe Ladislau Nádudvari, pretor în Vințului-de-sus; pentru cercul Deta (cotton Timișului): pe Iuliu Weltkugel, locuitor în Timiș-Butin; ear' pentru cercul Vêrșetului: pe Carol Geml, locuitor în Jamul-mare.

Archiducele Albrecht sosesc în 8 Maiu la Oradea-mare și va inspecta Luni în 9

Maiu n. manevrele de brigadă de acolo. — Precum se aude, Archiducele Albrecht însoțit fiind de șeful statului major M. L. Beck va merge dîlele aceste și la Orăștie, pentru a cerceta terenul de manevre și va petrece în Deva în dîlele de 12 și 13, ear' în Orăștie la 14 și 15 l. c.

Telefon între Budapesta și Pilis-Csaba. Comanda corpului 4 de armată a hotărît înființarea unei legături telefonice între capitala Ungariei și Pilis-Csaba în scopul de a pute comunica nemijlocit și repede cu tabăra de exercițiu ce se află la Pilis-Csaba. Telefonul va servi exclusiv pentru scopuri militare. Aceasta va fi înțaiia legătură telefonică mai lungă din Ungaria.

Datoriile Ungariei. Coloman Ghyeczy a dat cu privire la socoteliile finale ale comisiei financiare a casei magnatilor un vot separat. O parte din acest vot separat privesc datoriile statului ungar, și Ghyeczy declară, că datoritul despre suma totală a datoriilor statului ungar cu sfîrșitul anului 1885 e necorect.

Raportul ministerial stabilește suma datoriilor Ungariei cu sfîrșitul anului 1885 cu . . . 1.342,380.381 fl. Ghyeczy afirmă, că aceasta nu e adevărat, ci că datoriile ar fi mai mari cu . . . 912,000.000 fl. Ar fi dar': 2.254,380.381 fl.

Promoțiune. Alexandru Hossu-Longin, candidat de avocat, a fost promovat de către universitatea din Cluj de Doctor în drept.

Hymen. Dl Romul Popu, candidat de preot și d-șoara Ana Opris, își vor serba cununia lor în 26 Aprilie v. la 4 oare p. m. în biserica gr.-or. din Gârbova.

O nouă amenințare a Austriei prin noua politică vamală germană. Politica vamală germană amenință comerțul austriac din nou cu un serios pericol. În ședința dietei prusiane dela 5 l. c. declară guvernul, că el va prezenta proiecte cu privire la urcarea vămilor agricole. Luându-se odată aceste măsuri, Austro-Ungaria va îndura daune mari.

Regele României la Iași a fost primit în mod strălucit. Dela gară Regele a mers direct la Metropoli, unde s'a cîntat un Te-Deum în biserica sf. George. Dîna următoare la oarele 9 s'a început serviciul religios al sfințirii Metropoliei din Iași. Plecarea Regelui la Metropoli a fost anunțată prin 21 tunuri și toate clopotele din oraș sunau. După sfințirea bisericii, toată lumea a eșit în curte și Regele a ținut o cuvîntare, la care a răspuns ministrul cultelor și primarul Iașilor. Ceremonia s'a terminat la oarele 12 prin defilarea trupelor și a scoalelor. După amiazi s'a dat o masă populară pe piața primăriei. Seara s'a dat la teatru național un banchet în onoarea Regelui și s'a făcut o retragere cu fete, la care au luat parte toate muzicile militare din garnisoană.

Cu ocaziunea inaugurării Catedralei Metropoliei din Iași, care avu loc la 23 Aprilie a. c., frații Șaraga, librari din Iași, au luat inițiativa de a bate o medalie comemorativă de bronz, aurită, în greutate de 12 grame; pe o parte a medaliei este efigia Catedralei Metropoliei, ear' pe de alta inscripția: „Începută la 1883 de Metropolitul Veniamin Costache, inaugurată la 23 Aprilie 1887 de Metropolitul Iosif Naniescu în domnia Regelui Carol I.”

150 băieși îngropați prin surprare: Se depezează din New-York ddo 4 Maiu n. t. în Nanaimo pe Insula Vancouver s'a întemplat. o groaznică exploziune prin gazele explozibile. 150 băieși au fost îngropați prin surprare și și-au aflat mormîntul în torentul ardînd. Nici unul măcar nu a putut fi scăpat, căci aprindându-se cărbunii, au făcut imposibilă ori-și-ce cercare.

Raportul general

al consistorului arhidieceșan gr.-or. ca senat școlar, prezentat în ședința sinodului dela 12/24 Aprilie 1887.

Partea specială.

A. Institutele de învățămînt.

III. Scoalele populare.

(Urmare din nr. 91.)

c) Copti de școală.

Dela 6—12 ani.

obligati	din cari au frecventat în sem. I.
copii 34.192	24.293
copile 29.003	17.657
Suma 63.195	41.950

Dela 12—15 ani

obligati	din cari au frecventat în sem. I.
copii 11.768	5643
copile 10.668	5268
Suma 22.436	10.911 sau 47%.

Suma tuturor copiilor obligati a frecventa școala este de 85.631. Suma copiilor, cari au cercetat școala în semestrul prim, este de 52.861 sau 67%.

Date mai speciale se pot vedea din tabela alăturată sub %.

d) Adjustarea scoalelor.

Edificii școlare proprii după-cum am notat la lit. a) punct 1 sînt 666, închiriate 156, dintre cari 591 corespundătoare, 231 necorespunătoare.

Grădină de pomărit au 473 de comune bisericesci, dintre cari 261 cultivate și 212 necultivate.

Întocmire pentru gimnastică au 274. Date mai speciale a se vedea în tabela alăturată raportului sub %.

e) *Averea scoalelor.*

Nemișcătoare:	Edificii și pămînturi	fl.	cr.
		833.968	06.
Mîșcătoare:	Bani, hârtii de preț, mobile	213.120	61 1/2.
Suma totală		1.047.088	67 1/2.

Venitul total anual al scoalelor au făcut 67.499 fl. 85 1/2 cr.

Date mai speciale în tabela alăturată sub %.

B. Catechisațiunea.

După-cum arată conspectul alăturat sub %, la institute de învățămînt străine au frecventat prelegerile preste tot 3452 scolari, și anunit:

1. Scoale populare elementare de copii	2371
2. de copile	498
3. preparandii	9
4. gimnasii	511
5. scoale reale	63

La aceste date lipsesc cele din 3 protopresbiterate, și anume dela Murș-Oșorheiu și Têrnava-superioară, cari încă n'au înțrat la consistor.

Catechisațiunea cu tinerimea adultă ni se prezintă în cifrele următoare:

Obligați la catechisațiune au fost:

bărbați	13.735
femei	11.047
cu totul	24.782

Dintre acestia au cercetat catechisațiunea:

bărbați	7258
femei	5873
cu totul	13.131 sau 55%

La aceste nu sînt compute datele din 9 protopresbiterate și anume: Cluj, Deva, Dobra, Ila, Murș-Oșorheiu, Orăștie, Seliște, Têrnava-superioară și Turda, cari încă n'au înțrat la consistor.

Un conspect detaliat se alătură ca aceluș sub %.

Despre anumite date înșirate mai sus se alătură în special un conspect tabelaric sinoptic în aceluș sub %.

Aci urmează apoi un conspect general despre scoalele din arhidieceșca gr.-or. rom. a Transilvaniei pe anul școlar 1886/7.

(Va urma.)

Din public.)

Avis.

„Reuniunea învățătorilor români greco-cat. din giurul Gherlei” va ține adunarea sa generală de estimp în 7 și 8 Iunie st. n. a. c., adică a treia și a patra zi de Rusalii, în Borsă, tractul protopopesc al Giulei, la care cu toată stîma sînt invitați a participa membrii ordinari în sensul statutelor, ear' onorațorii ca oaspeți.

Dela presiul „Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din giurul Gherlei”.

Gherla, la 1 Maiu st. n. 1887.

Președinte: Mihail Șerban, canonic. Secretar: Ioan Hodorean.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”

Budapesta, 7 Maiu n. Casa deputaților. Daniil Irányi anunță o interpelație despre descoperirile din „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” privitoare la Bosnia; Helfy anunță o interpelație despre participarea la expoziția din Paris în 1889. Motivările se vor face la sfîrșitul ședinței.

Eperjes, 7 Maiu n. Orașul a fost prefăcut de jumătate în cenușă prin incendiu. Patru sute case private, casa sfatului, biserica luterană, colegiul, casa comitatului, oficiul telegrafic, edificiul judecătoresc împreună cu arhiva, reduta, grand-hotel, banca populară, cassa de păstrare, numeroase alte edificii publice au ars cu desăvîrșire. Paguba e nespūsă. Mai multe familii căutau mîntuire în locuințele suterane, unde se pretinde a se fi înăbușit. Până acum s'au scos la lumină nouă cadavre.

Careii-mari, 7 Maiu n. După amiazi isbucni un foc, care ațîtat prin un vînt orcanic pustul cel mai frumos pătrar al orașului. Două sute case au ars. Castelul contelui Stefan Keglevich numai cu multă osteneală putu fi mîntuit; un grandios edificiu nou și pavilionul de sticlă sînt perdute. În oraș domnesc o miserie ce nu se poate ilustra.

Arad, 7 Maiu n. Comuna Curticie e pustiită prin foc. 150 de case și mîieri, precum și moara de vapor sînt nimicite.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Citațiuni:

— Vasile Stanciu, a cărui ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 23 Maiu a. c. la jud. cerc. din Cohalm.

— Eređii după Crăciun Filimon, a căror ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se înfățișa pe 12 Maiu a. c. la judecătoria cerc. din Oradea-mare.

Concursuri:

— Un post de vice-notar la trib. reg. din Sibiu. — A se adresa până în 14 Maiu a. c. la presid. trib. reg. de aci.

— Un post de scriitor la jud. cerc. din Bistrița. — A se adresa până în 29 Maiu a. c. la presid. trib. reg. de acolo.

— Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Sibiu. — A se adresa până în 2 Iunie a. c. la presid. trib. reg. de aci.

Economie.

Piața din Sibiu, 6 Maiu Grâu hectolitru 47—80 chilo fl. 5.70 până fl. 6.50, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 4.50, până fl. 5.30, secara 68 până 72 chilo fl. 3.70 până fl. 4.10, orđ 58 până 64 chilo fl. 4.20 până fl. 4.80, ovės 40 până 45 chilo fl. 2.30 până fl. 2.70, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.20 până fl. 4.60, mēlaiul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 2.10 până fl. 2.50, semēnță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slānina 100 chilo fl. 52.— până fl. 54.—, unsoarea de porc fl. 56.— până fl. 58.—, sēu brut fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sēu fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sēu fl. 46.— până fl. 48.—, sāpunul fl. 22.— până fl. 25.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 34.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vițel 30 până 40 cr., carnea de porc 44 până 46 cr., carnea de berbece — până — cr., ouē 10 cu 15 până 15 cr.

Piața din Mediaș, 5 Maiu. Grâu hectolitru fl. 6.— până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 4.50 până fl. 4.70; secara fl. 3.40 până fl. 3.60; orđul — până fl. —; ovėsul fl. 2.20 până fl. 2.30; cucuruzul fl. 3.20 până fl. 4.60; semēnță de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.60 până fl. 2.—; mēlaiul hectolitru fl. 7.— până fl. 8.—; mazerea fl. 5.— până fl. 5.50; fasolea fl. 3.50 până fl. 3.75; linte fl. — până fl. —; chiminul (secăreana) fl. — până fl. 40.—; sēu brut 100 kilograme fl. 18.— până fl. 22.—; lumini de sēu vērșate fl. — până fl. 40.—; unsoarea de porc fl. 65.— până fl. 70.—; slānina fl. 50.— până fl. 60.—; cânepa fl. 36.— până fl. 38.—; fēnul fl. 1.40 până fl. 1.70; sāpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 40.—; spirul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo 30 până 32 cr.; carnea de vițel 30 până 36 cr.; carnea de porc 40 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 5 Maiu n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 47.— cr. până 48.— cr. unguresci grei, tineri 49.— cr. până 49.1/2 cr., de mijloc 49.1/2 cr. până 50.— cr., ușori 50.— cr. până 51.— cr.,

marfă țerānească, grea 46.— cr. până 48.— cr., de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., ușoară 50.— cr. până 51.— cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 48.— cr. până 48.1/2 cr., transito de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., transito ușori 48.— cr. până 49.— cr., in-grāșați cu ghindă — cr. până — cr. per 40/0 umpēnițe la gară.

Cursul pieței din Sibiu

din 7 Maiu st. n. 1887.

Hārtie-monetă romānă	Cump.	8.40	vēnd.	8.45
Lire turcesci	"	11.20	"	11.30
Imperiali	"	10.21	"	10.31
Ruble rusesci	"	1.10	"	1.11

Bursa de Budapesta

din 6 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	100.30
" " hārtie " 4%	87.50
" " hārtie " 5%	149.75
Imprumutul căilor ferate ung.	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	115.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	104.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bānățene-timșene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	99.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	118.50
Imprumut cu premiu ung.	124.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	81.—
Rentă de hārtie austriacă	82.—
" " argint austriacă	111.75
" " aur austriacă	135.—
Losurile austr. din 1860	875.—
Acțiunile băncei austro-ungare	283.50
" " de credit ung.	279.—
" " " " austr.	102.—
Argintul	5.98
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	10.04
Galbeni împărătesci	62.35
Napoleon-d'ori	127.—
Mārci 100 imp. germane	
Londra 10 Livres sterlingi	

Bursa de Viena

din 6 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	100.20
" " hārtie " 4%	87.40
" " hārtie " 5%	149.50
Imprumutul căilor ferate ung.	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	127.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	115.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	104.25
Bonuri rurale ung.	104.—
" " cu cl. de sortare	104.75
" " bānățene-timșene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	99.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	118.—
Imprumut cu premiu ung.	124.60
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	80.80
Rentă de hārtie austriacă	81.90
" " argint austriacă	111.85
" " aur austriacă	135.50
Losuri austr. din 1860	876.—
Acțiunile băncei austro-ungare	281.75
" " de credit ung.	278.80
" " " " austr.	104.1/2
Argintul	62.30
Galbeni împărătesci	127.—
Napoleon-d'ori	
Mārci 100 imp. germane	
Londra 10 Livres sterlingi	

Bursa de București.

Cota oficială dela 5 Maiu st. n. 1887.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vēnd.	93.1/2
" Rur. conv. (6%)	"	83.40	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	—	"	—
Banca națională a Romāniei	"	910.—	"	950.—
Impr. oraș. București	"	35.—	"	37.—
Act. de asig. Națională	"	198.—	"	202.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	100.1/2	"	101.—
Societ. const.	"	128.60	"	—
Aur	"	17.—	"	17.10

O găzdăriță românească

se caută pentru a conduce gospodăria unui domn singuratic. Preferite fiind reflectantele cu înfățișare prezentabilă, e de dorit alăturarea portretului. — Informațiuni mai de aproape se pot lua la administrațiunea acestui diar. [449] 4—5

Institut tipografic în Sibiu.

[347] 2

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 4. **Păpărușă Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 8. **Colăcărul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Îndărăncul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 13. **Băstēm de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Nēmčová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bētrani.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frēmētări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 17. **Pepământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 20. **Un pețitor îndărănc.** Novelă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

- Nr. 21. **Prietinul meu Vēntură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Nr. 24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Nr. 25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Nr. 27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Nr. 28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 29. **Sgārcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Nr. 30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 31. **Nusciul-impērat.** Poveste din popor de „Mārgineanul.“ Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 32. **Dina-impērateasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mārgineanul.“ Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Nr. 35. **Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Nr. 38. **Dina mārgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

O sută de ani. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vēndētorilor, se dă rabatul cuvenit.

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de
Sab. Pop. Barcianu,
od. paroch gr.-or. în Rēșinari, asesor consistorial etc.
Revidat și complectat
de
Dr. D. P. Barcianu.
Partea I. Română-germână.
704 pagini.
Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiteră prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

Partea II. germână-română, se află sub presă.

Tipărituri:

1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
 2. Inventare 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
 3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
 4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
 5. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
 6. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
 7. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
 8. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) 60 cr.
 9. Filera de inmanuare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
 10. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
 11. Testimoniu pentru școalele populare una sută 80 cr.
 12. Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
- Antistiile comunale sūnt rugate a ne onora cu comande numēroase.

Pacea în Europa

e probabilă, pentru-că furnisările cele mari de vestminte pentru străinătate sūnt sistate, prin ceea-ce cea mai mare și mai renumită fabrică de vestminte bărbătești a monarhiei s'a aflat îndemnată a vinde 2300

Vestminte gata

destinate pentru străinătate complete, elegante, moderne și splendid ajustate de primăvară și vară, în ori-ce mărime pentru domni pentru prețul lucrului ieftin și de necerūt, pentru-ca colosalul deposit se se deserteze și lucrările se se poată începe din nou. Fiecare îmbrăcămēt consistă din trei bucăți și anume: o păreche de pantaloni gata moderni, o giletă potrivită și un roc elegant lucrat. Toate conform desemnului de aci, în trei calități deosebite, după plac, în ori-ce culoare.

O întregă

îmbrăcăminte bărbătească

gata de vară,

pantaloni, roc și giletă

din

stofe de modă

I Calitate:
numai
fl. 5.50

Numai
fl. 7.50

II calitate:
Un vestmēt fin întreg din
stofe moderne de Brūnn.

III calitate:
Un vestmēt întreg foarte
fin din stofe de Reichenberg.

Numai
fl. 9.50

La comande e suficient a arēta drept mēsură lungimea pantalonilor, cuprinsul peptului și lungimea mānecilor, precum și dorita culoare a vestmētului. Mostre nu se pot trimite, deoarece-ce numai vestminte gata se ofer. Comande se efectuează cu rambursă postală prin

„Fekete's“ Herren-Kleider-Filiale,

Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/3.

[485] 2